

Možnosti pomoci Ukrajině

Úvod

Česká republika spolupracuje s Ukrajinou dlouhodobě a má tak na Ukrajině zmapované potřeby, související procesy a místní i mezinárodní partnery. Zároveň má ČR bilaterálně i v součinnosti s EU, NATO a OSN schopnost průběžně vyhodnocovat dopady současné situace a uzpůsobovat tomu zvolené nástroje a postupy, včetně rozšíření pomoci též mimo území Ukrajiny, ve prospěch vysídlených lidí v sousedních zemích.

Dostupné programy a nástroje

Při realizaci bude Ministerstvo zahraničních věcí zejména využívat program humanitární pomoci poskytované do zahraničí, a to formou nákupu materiální pomoci (ze zásob Státní správy hmotných rezerv i přímou veřejnou poptávkou) a úhrady souvisejících přepravních nákladů (včetně evt. využití kofinancování ze strany Evropské komise).

Zejména ve zdravotnické oblasti budou realizovány vázané peněžní dary, zajišťující příslušné vybavení se zapojením českých dodavatelů.

Dále bude zváženo vyhlášení mimořádné dotační výzvy na pomoc realizovanou českými neziskovými organizacemi na Ukrajině i v sousedních zemích.

Využita bude možnost poskytnutí peněžních darů do zahraničí v souladu s § 5, odst. 3 zákona č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů. Tyto peněžní dary budou poskytnuty mezinárodním organizacím, veřejným institucím a neziskovým organizacím v cílových zemích pomoci.

Ministerstvo vnitra poskytne pomoc obyvatelům Ukrajiny prostřednictvím svých dvou stálých programů - Stálého zdravotně humanitárního programu MEDEVAC a programu Pomoc na místě.

V rámci Stálého zdravotně humanitárního programu MEDEVAC navrhuje předkládaný materiál přijetí vybraných občanů Ukrajiny do České republiky za účelem poskytnutí zdravotní a rehabilitační péče, a to v souladu s *Koncepcí Stálého zdravotně humanitárního programu MEDEVAC jako nástroje vnější migrační politiky České republiky* schválenou usnesením vlády ze dne 21. června 2021 č. 556. V rámci programu MEDEVAC je též možné podpořit zřízení polních nemocnic na Ukrajině, případně v sousedních zemích, a to v součinnosti s ministerstvy obrany a zdravotnictví.

Navrhované přijetí vybraných osob na léčení a rehabilitaci do ČR a jejich rodinných příslušníků v rámci programu MEDEVAC bude zaměřeno nejen na občany Ukrajiny, kteří byli zraněni v důsledku probíhajícího konfliktu, ale také ti, jejichž léčba vyžaduje specifické podmínky, které v současném stavu nemohou být hostitelským státem poskytnuty. Obdobná přijetí jsou realizována Ministerstvem vnitra z míst zasažených válkou, konflikty či nepokoji v rámci aktivit programu MEDEVAC, a to již od roku 1993, přičemž v posledních letech byla tato přijetí realizována u občanů Běloruské republiky v letech 2020 a 2021. Přijetí občanů Ukrajiny byla v rámci programu MEDEVAC poskytnuta již v roce 2014 a 2015, kdy bylo do ČR na léčení evakuováno celkem 49 osob.

Rozsah pomoci poskytované v rámci programu MEDEVAC bude zahrnovat přijetí obyvatel Ukrajiny, přičemž přijetím se rozumí zajištění výběru osob vhodných k převozu do ČR, jejich transport, legalizace jejich pobytu v ČR, ubytování, zajištění stravy, základní materiální podpora a zdravotní ošetření zraněných. Maximální délka podpory poskytované v rámci programu MEDEVAC je po dobu potřeby poskytování zdravotní péče.

Ministerstvo vnitra, v rámci programu MEDEVAC, zajistí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem obrany realizaci přijetí osob a jejich zdravotní péči. Za účelem koordinace aktivit programu MEDEVAC bude zřízena operativní pracovní skupina pro koordinaci aktivit programu MEDEVAC Ukrajina složená ze členů ministerstev vnitra, zahraničních věcí, zdravotnictví a obrany.

Ministerstvo vnitra zajistí koordinaci výběru osob na místě a to v možné spolupráci s partnery (zejména českým a ukrajinským Červeným křížem, Kyjevskou oblastní nemocnicí). Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Arcidiecézní charitou Praha dále zajistí dopravu osob do České republiky, jejich ubytování, sociální asistenci a tlumočení, základní materiální zabezpečení a další služby spjaté s realizací programu. Ministerstvo vnitra garantuje uhrazení z navýšeného rozpočtu programu MEDEVAC veškerých vzniklých nákladů spjatých s přijetím. Též zajistí ubytování všech přijatých osob, a to jak zraněných, tak jejich rodinných příslušníků, na území ČR, zajištění jejich pobytových oprávnění. Ministerstvo zahraničních věcí prostřednictvím zahraničních zastupitelských úřadů zajistí nezbytnou koordinaci na místě, v případě potřeby vydání víz a další administrativu spojenou s přijetím vybraných osob. Ministerstvo zdravotnictví zajistí spolupráci jím zřízených nemocnic a zdravotnických zařízení a projedná možnosti uvolnění potřebných kapacit a specializací na provádění potřebných lékařských a rehabilitačních úkonů. Ministerstvo obrany zajistí případnou dopravu vybraných osob do České republiky a spolupráci jím zřízených zdravotnických zařízení.

V rámci programu Pomoc na místě navrhuje Ministerstvo vnitra podpořit aktivity mezinárodních organizací při poskytování humanitární pomoci vysídleným osobám na Ukrajině a v sousedních zemích, a to v souladu s *Koncepcí Programu Ministerstva vnitra Pomoc na místě jako nástroje vnější migrační politiky České republiky* schválenou usnesením vlády ze dne 21. června 2021 č. 557.

Podpora v rámci programu Pomoc na místě bude realizována prostřednictvím udělení jednoho či více peněžních darů mezinárodním organizacím působícím na Ukrajině a v sousedních zemích a bude směřovat zejména do oblasti zdravotnictví, bydlení a zajištění základních potřeb pro vysídlené obyvatele Ukrajiny.

Aktivity obou ministerstev budou vzájemně komplementární.

Partneři a příjemci pomoci

Pomoc bude dle možnosti realizována přímo na území Ukrajiny ve prospěch civilního obyvatelstva postiženého konfliktem a vnitřním vysídlením, a také v sousedních zemích Ukrajiny a zčásti též v ČR (zejména program MEDEVAC).

Na Ukrajině budou partnery místní orgány veřejné správy (zejména Ministerstvo vnitra), veřejné zdravotnické instituce, nevládní organizace (ADRA, Caritas, Initiative E+, PLAST,

Slavic Heart, Ukrajinský červený kříž), ověřené v předchozí spolupráci. Dalším partnerem budou české nevládní organizace působící na Ukrajině (ADRA, Český červený kříž, Člověk v tísni, Charita ČR, Magna ČR) a mezinárodní organizace se zajištěným přístupem k příjemcům v zemi (zejména Mezinárodní výbor Červeného kříže - ICRC, Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce – IFRC, Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky - UNHCR a Světový potravinový program - WFP).

V sousedních zemích budou partnerem místní vlády a orgány veřejné správy zodpovědné za pomoc uprchlíkům, dále české a místní neziskové organizace a zapojené mezinárodní organizace v čele s Mezinárodní organizací pro migraci (IOM) a UNHCR.

Pomoc bude průběžně koordinována s krizovými mechanismy EU a NATO.

Shrnující přehled

Program	Aktivity	Partneři	Cílové země
Humanitární pomoc do zahraničí (MZV)	Materiální pomoc Vázané peněžní dary Dotační řízení Peněžní dary	ČČK-UČK, SSHR, MV Ukrajiny, DG ECHO nemocnice, CZ firmy České NNO Místní NNO, MeO	Ukrajina a sousední země, zejména Moldavsko
MEDEVAC (MV)	Materiální pomoc Evakuace zraněných civilistů a rodinných příslušníků Aktivace polní nemocnice	České fakultní nemocnice ČČK-UČK MV, MZdr Ukrajiny Kyjevská oblastní nemocnice	Ukrajina a sousední země
Pomoc na místě (MV)	Peněžní dary	EU mechanismy Mezinárodní organizace (UNHCR, ICRC, IOM, WFP, ICMPD) MV Ukrajiny	Ukrajina a sousední země